

FAKTA OM ORGANDONATION VÄRLDEN ÖVER.....

ORGANBRIST

Det som begränsar antalet transplantationer inte bara i Sverige utan i hela världen är bristen på organ. I många länder försöker man på olika sätt att åtgärda detta.

ETT MÅL – FLERA VÄGAR

I topp på listan över nationer som lyckats väl med att öka antalet donatorer ligger Spanien. På alla spanska sjukhus finns det speciella koordinatörer som har ett övergripande ansvar för att se till att donationsverksamheten fungerar på "sitt" sjukhus.

I Österrike har man en lag som innebär att man måste registrera sig om man inte vill donera efter sin död.

I delstaten Pennsylvania i USA startades ett försök där alla sjukhusen var tvungna att kontakta organdonationsorganisationerna vid alla dödsfall. Annars blev sjukhuset bötfällt. Detta har nu blivit accepterat som lag för hela USA.

ORGAN TILL SALU

Över hela världen finns tusentals människor som går och väntar på en transplantation. Många av dem bor i fattiga länder, där tillgången på sjukvård och donerade organ är minimal. För patienter med njursjukdomar finns ibland inte ens dialysbehandling, vilket innebär att de inte överlever utan en transplantation. Samtidigt finns det fattiga människor som är beredda att sälja en av sina njurar för att få pengar till sin försörjning. Detta riskerar förstås att öppna dörren för en marknad, där man säljer och köper njurar från levande givare.

I de flesta länder, särskilt i västvärlden, finns lagar som strängt förbjuder all form av organhandel. Det gäller även i Sverige. Men det florerar ständigt rykten om att organhandel ändå förekommer runt om i världen. Ibland är det svårt att veta vad som är sant och vad som bara är myt eller vandrings sägner.

FRAMTIDEN

Behovet av organ ser ut att öka i framtiden. I exempelvis USA har behovet stigit med 200% under de senaste tio åren, och i Sverige ser vi en liknande utveckling. Sjukdomar som diabetes och högt blodtryck, som ger njurskador, blir allt vanligare. Det ökar behovet av donerade njurar. Ett sätt att minska bristen på donerade organ är att så långt det är möjligt använda sig av levande givare. Oftast är det njurar som doneras av anhöriga, men även andra organ, till exempel en bit av levern, kan vara tänkbara. I Sverige och Skandinavien är transplantation med levande givare mycket vanligt.

En möjlighet vore att använda organ från djur, till exempel grisar (så kallad xenotransplantation) men man har ännu inte kunnat lösa problemet med den svåra avstöttningsreaktion som sker. Man är också osäker på om farliga virusjukdomar skulle kunna överföras från djur till människor. Därför är troligen organ som donerats av människor det enda möjliga alternativet under en överskådlig framtid.

Mycket forskning görs nu på så kallade stamceller. En stamcell är en cell som har potential att utvecklas till alla typer av celler i kroppen. Detta kan öppna nya möjligheter inom framför allt celltransplantationer.

Exempel på donationskort från olika länder

Japan

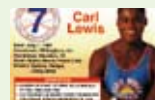
Kroatien

Schweiz

Storbritannien

USA

Frankrike

Läs mer om organdonation i olika länder på www.eurotransplant.org eller www.scandiatransplant.org.